

Noolevarustuse ABC algajale

Olen koostanud selle noolemängu varustuse tutvustuse, et lihtsustada esimesi samme noolemänguga algust tegevatele mängijatele. Esmapilgul lihtsana tunduv noolemäng muutub peagi keeruliseks valikute tegemiseks, kui peab hakkama valima endale sobivat varustust.

Eestis on kõige laialdasemalt levinud teravate nooltega (steel tip) noolemäng, mida visatakse vildist noolelauda. Seega kirjeldused põhinevadki just sellel noolevarustusel.

Valikus on sadu erinevaid nooli, lisaks erinevad varred, suled ning lõpuks ka noolelaud. Toodete kirjeldused ja valikukriteeriumid põhinevad peamiselt minu isiklikul kogemusel ning erinevaid arvamusi leidub kindlasti sama palju kui on noolemängijaid. Seega püüan välja tuua põhilisemad varustuse erinevused ning edasine varustuse soetamine jääb juba iga noolemängija enda otsustada.

Siseruumides mängimist alustades oleks vajalik endale soetada loomulikult noolelaud ja nooled, kuid vähem oluline ei ole kindlasti valgustus ja lahendused juhuks, kui nool peaks lauast mööda lendama.

Valgustust on võimalik lahendada kas spetsiaalse noolelaua valgustusega või ka koduste valguslahendustega. Seina kaitseks on kõige lihtsam lahendus spetsiaalne noolelaua ümbris, mis kaitseb seina tekkivate aukude eest.

Noolelaua paigaldus toimub spetsiaalse klambriga, mis tuleb alati noolelauaga kaasas ja mis kinnitatakse

seina kahe kruviga.

1. Kuidas valida nooli?

Endale sobivate noolte valimine on igale alustavale noolemängijale raskena tunduv ülesanne. Valikus on rohkelt erineva kujuga ja kaaluga nooli ning ostuotsuse tegemine tundub ääretult raske.

Enamasti müüakse nooli komplektis, kuhu kuulub 3 noolt, 3 vart ja 3 sulge. Sellise komplektiga saab kohe alustada noolemänguga ning puudub esmavajadus muu varustuse hankimise järgi. Küll aga tasub olla tähelepanelik, sest leidub ka üksikuid komplekte, kuhu ei kuulu varred ja suled.

Nooled koosnevad neljast põhikomponendist – toorikust, teravikust, varrest ja sulest. Lisaks põhikomponentidele täieneb varustus juba vastavalt mängija enda soovidele.

Nooli jaotatakse kahte erinevasse kategooriasse Brass-tüüpi nooled ja Tungsten-tüüpi nooled. Lisaks on võimalik soetada endale ka soodsaid lastele mõeldud nooli, kuid need on mõõtudelt väikesed, kergemad ning ebastabiilsed ja nendele nooltele siin rohkem tähelepanu ei pööra.

1.1 Brass-tüüpi nooled

Need nooled on lihtsad ning algajate seas populaarsed. Tegu on kergemast metallisulamist tehtud nooltega ja sellele põhinedes on brass-nooled enamasti pisut jämedamad. Need nooled sobivad mängijatele, kellele meeldib hoida kinni jämedamast noolest. Samuti on alustavale noolemängijale loomupärasem hoida sõrmede vahel pisut jämedamat noolit.

Brass-noolte gripid (haare ja karedus) on lihtsad ning noolte kujus suuri erinevuseid ei ole. Kuna tootmise tehnoloogia on nendel nooltel suhteliselt lihtne siis on need nooled ka soodsad ja jäävad hinnaklassi 9-20 EUR

1.2. Tungsten-tüüpi nooled

Tungsten (volfram) sulamist valmistatud nooled on maailmas kõige levinumad. Vastavalt metallisulami sisaldusele näidatakse pakenditel ka alati ära tungsteni sulamiprotsent, mis võib kõikuda vahemikus 70-98%.

Tungsten-sulami sisaldusprotsent ei mõjuta otseselt noole lennuomadusi kuid kõrgema sisaldusprotsendiga nooled on pisut tugevamad, gripi muster püsib kauem ja võimaldavad toota samas kaalukategoorias kuid peenemaid nooli. Nende noolte hinnaklass algab 25 eurost .

Algajatele soovitan alustada odavama hinnaklassi nooltest. Nende gripi muster ja noolte kuju on lihtne ja sirgjooneline. Esimesi nooli hankides soovitan vältida väga siledaid või väga suure gripiga nooli. Sellised nooled võivad visates muutuda kas väga libedaks või vastupidi jäävad sõrmede vahele kinni.

Samuti tasub esimesi nooli valides vältida väga erilise kujuga või spetsiifiliste kumerustega nooli. Selliseid nooli soetavad juba teadlikud noolemängijad, kes otsivad enda viskestiilile sobivat pidamist.

Tungsten-tüüpi nooltega mängivad ka kõik elukutselised noolemängijad. Need noolemängijad on lasknud spetsiaalselt toota enda viskestiilile ja sõrmedele sobivad nooled. Selliseid nooli leiab PRO-mängijate noolevalikust. Tegu on täpselt samade nooltega, millega telerist tuttavad noolemängijad suurvõistlustel mängivad või millega nad on varasematel hooaegadel mänginud.

2.Noole kaal

Noolte kaal varieerub vahemikus 9g kuni 40g. Võimalik on leida ka nendest kergemaid ja raskemaid nooli kuid nendega mängimine on tunduvalt raskem ja vajab palju harjutamist.

Kaalu valides peab peamiselt arvestama noolemängija viske tugevust ja viske stiili. Raskem nool läheb lauda kindlamalt ja sirgjoonelisemalt. Samuti lendavad raskemad nooled kindlamalt lauda kinni, ega kuku vildist välja.

Kergemat noolt peab viskama pisut tugevamalt, et nool jääks lauda paremini kinni. Kergema noole lendu mõjutavad ka rohkem õhu liikumine ja eksimuste tegemine sellega suureneb. Seega kergemate nooltega peavad visketegevused olema suurepärased.

Valdav enamus mängijatest kasutab nooli vahemikus 20-24g. Selles kaalu vahemikus nooled on kõige optimaalsemad ja noolte valik on kõige suurem.

3.Suled

Sulgede valik on väga lai ning kirju ja esmapilgul tunduvad kõik suled sarnased, ainult erinevates värvides. Sulgede valikut mõjutavada aga kolm peamist tegurit – kuju, suurus ja tugevus. Loomulikult ei ole ka vähemtähtis sulgede värv või nendel olev pilt, mis muudab nooled isikupäraseks.

Suled ja varred on noolemängus kõige kuluvamad osad ja nende purunemine on paratamatus. Hea on varuda alati tagavara, et noolemäng purunenud sulgede või varte pärast mängimata ei jääks.

Sulgi leidub erinevast materjalist ja tugevusest. Sulgede tugevust mõõdetakse Micronites ja suurima tugevusega suled on 150 Micronit. Sulgede tugevusel on otsene mõju sulgede vastupidavusele. Küll aga Micronite kogus mõjutab ka sule paksust ning kaalu ja enimkasutatud suled on vahemikus 80-100 Micronit.

Leidub ka erinevast materjalist sulgi. Kui sulgedele pole antud Micronitega tugevusega tähist siis on tegu pisut teisest materjalist, õhemate, kergemate või ka näiteks kanga sisaldusega sulgedega. Tootekirjelduses võib ka olla mainitud materjal – näiteks carbon, mis on tehtud tugevama materjalist.

Sulgedele on antud vastavalt kujule ka nimetused. Neist enim levinud on Standard, Kite, Slim, Pear, Ten-x või Vapor. Haruldasematele sulgedele siin tähelepanu ei pööra.

3.1. Standard

Standard kujuga suled on nagu nimigi ütleb, kõige enam kasutatavad ja optimaalse kujuga. Enamuse noolekomplektidega tulevadki kaasa just standard suled. Seda kuju kasutavad mängijad, kelle vise on keskmise tugevusega. Nool jõuab viske jooksul stabiliseeruda ja lauda jõudes jääb nool otse.

Standard kuju leidub ka pisut erinevates mõõtudes (Standard, NO2, NO6) kuid nende mõõtude erinevus on väga väike ja lennuomaduste erinevust tunnetavad juba teadlikud noolemängijad.

3.2. TEN-x

Kujult on TEN-x sarnane Standard sulgedele kuid tegu on mõõtudelt väiksemate sulgedega.

3.3. Kite

Kite on oma kujult tilga kujuline ja mõõtudelt väiksem, kui Standard. Mängijate seas samuti populaarne ja neid eelistavad pisut tugevama viskestiiliga mängijad.

3.4. Slim

Tegu on juba spetsiifilisema sulega – mõõtudelt väike aga pikliku kujuga. Nendega mängides peaks olema juba võrdlemisi tugev viskestiil.

3.5. Pear

Mõõtudelt ja lennuomadustelt sarnane Kite sulgedega – kujult aga ümaram.

3.6. Vapor

Vapor on eriti väikese mõõduga ja kitsas sulg. Vajab tugevat ja sirgjoonelist viset

4. Varred

Varte suurimaks erinevuseks on materjal ning pikkus. Kuna varred on kõige kergemini purunevad/murduvad osad siis tasub alati omada tagavaraks vähemalt üks komplekt varsi.

Varre pikkus kujuneb enamalt jaolt välja mängides. Noolekomplektis on kaasas tavaliselt 48mm varred. Leidub aga nii pikemaid kui ka lühemaid varsi. Varre pikkusega saab korrigeerida ka noole lendu ning noole sirgjoonist kinnitumist vilti. Kui nooled kipuvad jääma lauda liiga püsti siis tasub proovida pikemaid varsi. Kui aga nooled jäävad lauda rippuma siis tasuks proovida lühemaid varsi.

Varre pikkust valides mängib rolli ka mängija viskestiil. Lühem vars vajab pisut tugevamat viset, pikema varrega visates sobib aga nõrgem ning suurema kaarega viskestiil.

Kõige enimkasutatavad materjalid on alumiiniumist või plastikust varred. Mõlema puhul on omad eelised ja nõrkused. Alumiiniumist varte puhul on eeliseks, et need ei murdu vindi juurest. Tabades teise noolega sule kinnituskohhta, ehk visata nõ. "Robin Hoodi" siis on väike võimalus kinnituskohhta tagasi painutada.

Plastikust vartele on olemas metallist rõngad, mis hoiavad sulge tugevamini kinni, kuid põrandale kukkudes võib jällegi plastik kergemini pooleks minna. "Robin Hoodi" visates murdub kinnituskohhta võrdlemisi kiiresti.

Arvestama peab ka väikest kaalu vahet – alumiinium on pisut raskem, kui plastik.

Suurt populaarsust on viimasel ajal saavutanud ka plast/alumiinium vars. Need varred on pisut vastupidavamast plastikust ja nende sulgede kinnitus on alumiiniumist. Tegu on uudsema tehnoloogiaga – alumiiniumist kinnitus on tehtud võimalikult peenikeseks ning voolujooneliseks. See hoiab sulge tugevalt kinni ja teise noolega tabamine ristnurka toimub oluliselt harvemini.

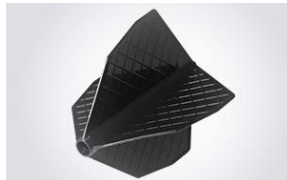
Plast/alumiinium varte puhul peab ka jälgima kirjelduses olevat varre märgistust. Saadaval on nii keerleva sulega varsi, kui ka jäikasad varsi. Need varred on ka pisut kallimad, kui plastikust või alumiiniumist varred.

Teadlikumale noolemängijale leidub varustusest varsi, mille sulge kinnitav otsik on vahetatav. Valikus on ka tunduvalt tugevamaid, kuid samas oluliselt kallimaid carbonist varsi või veelgi tugevamaid ja kallimaid titaanist varsi. Nende varte eluiga on kindlasti pikem, kuid ka nende puhul ei saa purunemist vältida.

5. Cosmo ja Click

Võrreldes tavaliste varte ja sulgedega on Cosmo ja Click süsteem täiesti teistsugune. Nende tehnoloogia seisneb selles, et sulg surutakse varre peale ning “Robin Hoodi” visata ei ole võimalik. Kui sulg peaks teist noolt tabades küljest lendama siis seda on märkimisväärselt lihtsam tagasi panna kui tavalist sulge.

Oluline on teada, et neid tehnoloogiaid kasutades peavad nii suled kui varred olema sama firma omad ning tavalisi varsi või sulgi nendega kombineerida ei ole võimalik. Nii varte kui sulgede komplekti hind on samuti oluliselt kallim, kui tavalistel vartel ja sulgedel.

6. Teravikud

Noolte teravikud on samuti vahetatavad. Alustavale noolemängijale ei ole teravike vahetamine kindlasti esmane tegevus. Küll aga peab arvestama, et ka teravikud võivad murduda, kuid see kindlasti ei tähenda, et peab endale seejärel uued nooled soetama.

Teravike leidub erinevates pikkustes ja erineva karedusega. Vanema tehnoloogia terasid saab vahetada spetsiaalsete tangidega. Uuema tehnoloogia nooled on varustatud keermega teradega (SWISS) ja nende vahetamine on tunduvalt lihtsam.

7. Noolelaud

Noolelaudade tehnoloogia on viimaste aastatega oluliselt arenenud. Uuem tehnoloogia on teinud noolelaua traadid pea märkamatuks ja peenikeseks. Tänu sellele on traati viskamise ja lauast välja pörkamise hulk märkimisväärselt vähenenud.

Teine oluline areng on toimunud vildi kvaliteedis. Uute mudelite vilt on vastupidavam ja hästi hoituna võib kesta aastaid. Lisaks sellele hoiab vilt nooli paremini kinni ja nooli välja võttes ei jää terade tekitatud auke nähtavale. Tänu pehmemale vildile on noolelaud muutunud ka vaiksemad.

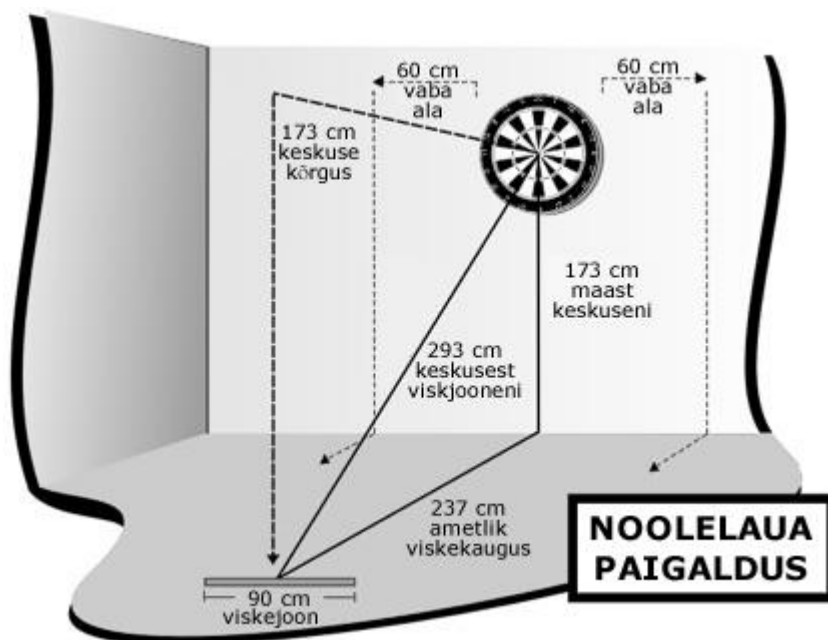
Maailmas on hetkel kolm tootjat, kelle noolelauad on kindlalt maailma top 3-s – Winmau, Unicorn ja Target. Eestis on suurt populaarsust saavutanud Winmau noolelauad – Winmau Blade5 ja Winmau Blade5 dualcore. See viimane on nende uusim ja kalleim mudel kuhu on tavalise Blade5-ga võrreldes lisatud veel üks häält summutav ning vastupidavust lisav vildi kiht.

Kindlasti on noolelaudade puhul hea teada, et noolelaudade sektoreid on võimalik keerata. Seda selleks, et enim kasutatavad sektorid jagu 20 või 19 liigselt ära ei kuluks. Peale sektori keeramist on võimalik eemaldada numbritähistega traat ja paigaldada ka see uuesti õigesse asendisse.

Endiselt on aga võimalik saada ka soodsamaid ja vanema tehnoloogiaga laudu. Kui aga on soov hakata aktiivsemalt mängima siis uuemasse tehnoloogiasse investeerimine tuleb kindlasti kasuks.

Juhend noolelaua paigalduseks

Meeldivaid noolemänguelamusi soovides!

Erki Selling
www.noolemäng.ee